

Sag C-231/20**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

3. juni 2020

Forelæggende ret:

Verwaltungsgerichtshof (Østrig)

Afgørelse af:

27. april 2020

Revisionappellant:

Josef Ziri

Revisionsinstævnt myndighed:

Landespolizeidirektion Steiermark

Hovedsagens baggrund

Straf for overtrædelse af lov om hasardspil, spørgsmål om strafakkumulering uden loft ved høje minimumsstraffe

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Forenelighed af ubegrænset kumulering af bøder (samt forvandlingsstraf og bidrag til sagsomkostninger) med artikel 56 TEUF og artikel 49, stk. 3, i charteret om grundlæggende rettigheder i forbindelse med ikke blot formelle overtrædelser

Præjudicielle spørgsmål

1. Skal den nationale ret i en straffesag, som føres med det formål at beskytte en monopolordning, prøve den relevante sanktionsbestemmelse i lyset af den frie udveksling af tjenesteydelser, når retten allerede tidligere har sammenholdt monopolordningen med EU-Domstolens principper, og denne undersøgelse har vist, at monopolordningen er lovlig?

2. Såfremt svaret på det første spørgsmål er bekræftende:

2. a) Skal artikel 56 TEUF fortolkes således, at den er til hinder for en national bestemmelse, som foreskriver obligatorisk pålæggelse af en bøde pr. spilleautomat uden absolut loft over bødernes samlede beløb for erhvervsmæssig udbydelse af hasardspil, som er forbudt i medfør af lov om hasardspil?

2. b) Skal artikel 56 TEUF fortolkes således, at den er til hinder for en national bestemmelse, som foreskriver obligatorisk pålæggelse af en bøde pr. spilleautomat på mindst 3.000 EUR for erhvervsmæssig udbydelse af hasardspil, som er forbudt i medfør af lov om hasardspil?

2. c) Skal artikel 56 TEUF fortolkes således, at den er til hinder for en national bestemmelse, som foreskriver pålæggelse af en forvandlingsstraf pr. spilleautomat uden absolut loft over forvandlingsstraffenes samlede omfang for erhvervsmæssig udbydelse af hasardspil, som er forbudt i medfør af lov om hasardspil?

2. d) Skal artikel 56 TEUF fortolkes således, at den er til hinder for en national bestemmelse, som i tilfælde af pålæggelse af sanktion for erhvervsmæssig udbydelse af hasardspil, som er forbudt i medfør af lov om hasardspil, foreskriver betaling af et bidrag til sagsomkostningerne på 10% af de pålagte bøder?

3. Såfremt svaret på det første spørgsmål er benægtende:

3. a) Skal artikel 49, stk. 3, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder fortolkes således, at den er til hinder for en national bestemmelse, som foreskriver obligatorisk pålæggelse af en bøde pr. spilleautomat uden absolut loft over bødernes samlede beløb for erhvervsmæssig udbydelse af hasardspil, som er forbudt i medfør af lov om hasardspil?

3. b) Skal artikel 49, stk. 3, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder fortolkes således, at den er til hinder for en national bestemmelse, som foreskriver obligatorisk pålæggelse af en bøde pr. spilleautomat på 3.000 EUR for erhvervsmæssig udbydelse af hasardspil, som er forbudt i medfør af lov om hasardspil?

3. c) Skal artikel 49, stk. 3, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder fortolkes således, at den er til hinder for en national bestemmelse, som foreskriver pålæggelse af en forvandlingsstraf pr. spilleautomat uden absolut loft over forvandlingsstraffenes samlede omfang for erhvervsmæssig udbydelse af hasardspil, som er forbudt i medfør af lov om hasardspil?

3. d) Skal artikel 49, stk. 3, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder fortolkes således, at den er til hinder for en national bestemmelse, som i tilfælde af pålæggelse af bøde for erhvervsmæssig udbydelse af hasardspil, som er forbudt i medfør af lov om hasardspil, foreskriver betaling af et bidrag til sagsomkostningerne på 10% af de pålagte bøder?

Anførte EU-retlige bestemmelser

Artikel 56 TEUF, artikel 49, stk. 3, i charteret om grundlæggende rettigheder (herefter »charteret«)

Anførte nationale bestemmelser

§ 2, stk. 1 og 4, § 19, stk. 1 og 7, samt § 52 i Glücksspielgesetz (lov om hasardspil)

§ 9, stk. 1 og 7, § 16, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, § 20 samt § 64, stk. 1 og 2, i Verwaltungsstrafgesetz 1991 (lov om administrative sanktioner)

§ 38 i Verwaltungsgerichtsverfahrensgesetz (lov om forvaltningsdomstolsprocessen)

Anført praksis fra EU-Domstolen

Dom af 30. april 2014, Pflieger, C-390/12; dom af 11. juni 2015, Berlington Hungary, C-98/14; dom af 12. september 2019, Maksimovic m.fl., C-64/18; kendelse af 19. december 2019, NE mod Bezirkshauptmannschaft Hartberg, C-645/18; dom af 8. september 2010, Markus Stoß m.fl., C-316/07; dom af 25. april 2013, Jyske Bank Gibraltar Ltd., C-212/11

Fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 De forelagte spørgsmål er opstået i forbindelse med prøvelsen af strafudmålingen i forbindelse med den kompetente myndigheds pålæggelse af en administrativ sanktion, ved hvilken revisionsappellanten blev anset for skyldig i 10 overtrædelser af lov om hasardspil, og som han, efter at han fik delvist medhold i sin klage til Landesverwaltungsgericht Steiermark (den regionale forvaltningsdomstol i Steiermark) over straffens størrelse, og efter at straffen pr. overtrædelse blev nedsat, nu har appelleret til den forelæggende ret. De EU-retlige spørgsmål, som med anmodningen om præjudiciel afgørelse er forelagt EU-Domstolen, er repræsentative for flere appelsager, som verserer ved den forelæggende ret.
- 2 Revisionsappellanten blev med myndighedens pålæggelse af en administrativ sanktion kendt skyldig, fordi virksomheden (A GmbH), som han er direktør for, i perioden fra den 30. april til maj måned 2016 erhvervsmæssigt havde udbudt forbudte hasardspil med i alt 10 spilleautomater på et værtshus og dermed havde begået i alt 10 overtrædelser af § 52, stk. 1, pkt. 1, tredje gerningsindsindsbeskrivelse, i lov om hasardspil. Forvaltningsmyndigheden pålagde pr. overtrædelse – altså pr. spilleautomat – en administrativ bøde på 10.000 EUR samt en forvandlingsstraf på tre dage (det vil sige ved 10 automater i

alt 100.000 EUR samt en forvandlingsstraf på 30 dage) og forpligtede endvidere revisionsappellanten til at betale et bidrag på 10.000 EUR til sagsomkostningerne. Det i Slovakiet hjemmehørende F s.r.o. blev som arrangør af hasardspillene på de 10 spilleautomater pålagt en endelig sanktion. Der blev truffet bestemmelse om konfiskation af spilleautomaterne i relation til såvel A GmbH som det (slovakiske) F s.r.o.

- 3 Forvaltningsdomstolen gennemførte efter den af revisionappellanten indgivne klage over den administrative straf en samlet undersøgelse af de omstændigheder, som loven om hasardspil er udstedt og håndhæves under, og nåede frem til den konklusion, at den med loven indførte begrænsning af den frie udveksling af tjenesteydelser er lovlig. I første instans afviste forvaltningsdomstolen den af revisionsappellanten indgivne klage over den administrative sanktion, hvad angår såvel skyldsspørgsmålet som sanktionen. Revisionsappellanten ankede herefter denne afgørelse til den forelæggende ret.
- 4 I en første revisionsankesag blev forvaltningsdomstolens afgørelse vedrørende revisionsappellants straffesag stadfæstet af den forelæggende ret, hvad angår skyldsspørgsmålet, men ophævet, hvad angår sanktionen. Revisionsappellanten fik under forvaltningsdomstolens efterfølgende behandling af revisionsappellants anke af den pålagte administrative bøde medhold i det omfang, at domstolen i medfør af § 52, stk. 2, tredje gerningsindholdsbeskrivelse, i lov om hasardspil idømte en straf på ti bøder på hver 4.000 EUR samt ti forvandlingsstraffe på hver én dag (i alt dermed bøde på 40.000 EUR samt 10 dages forvandlingsstraf). Bidraget til sagsomkostningerne ved den administrative straffeprocess i første instans blev fastsat til 4.000 EUR. Revisionsappellanten ankede denne strafudmåling til den forelæggende ret.

Fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 5 Den forelæggende rets bedømmelse af forvaltningsdomstolens strafudmålings lovlighed afhænger af, om bestemmelserne i lov om hasardspil om strafudmålingen sammen med de bestemmelser i lov om administrative sanktioner, som den regionale forvaltningsdomstol har skullet anvende ved strafudmålingen, er forenelige med EU-retten (generelle principper for restriktioner, der hindrer den frie udveksling af tjenesteydelser, samt charterets artikel 49, stk. 3). Verwaltungsgerichtshofs afgørelse i den foreliggende ankesag afhænger af svarene på de i den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse formulerede og i det følgende nærmere uddybede spørgsmål om fortolkning af EU-retten.
- 6 EU-Domstolen har godkendt anvendelsen af EU-retlige bestemmelser, særligt charteret samt artikel 56 TEUF, på tilfælde, hvor udbyderen af forbudte hasardspil har ophold i Østrig, og den formentlige ejer af automaterne er en i Tjekkiet hjemmehørende virksomhed (jf. dom C-390/12, Pfleger, præmis 10 og præmis 33-36). I forbindelse med pålæggelsen af den administrative sanktion, som ligger til

grund for den foreliggende revisionsankesag, er udbyderen af hasardspillene en i Slovakiet hjemmehørende virksomhed. A GmbH, som revisionsappellanten repræsenterer, har udbudt de pågældende hasardspil på en café. EU-Domstolen baserede herudover også sagens grænseoverskridende karakter på, at det ikke var muligt at udelukke, at udbydere hjemmehørende i andre medlemsstater kan have haft eller havde en interesse at åbne hasardspillocaliteter i f.eks. Ungarn (dom C-98/14, *Berlington Hungary*, præmis 27).

- 7 Efter EU-Domstolens praksis udgør en lovgivning, som bl.a. forbyder drift af spilleautomater uden forudgående tilladelse fra myndighederne, en restriktion for den frie udveksling af tjenesteydelser, der er sikret ved artikel 56 TEUF (jf. bl.a. dommen *Pfleger*, præmis 39), og adgangen til en sådan restriktion for den frie udveksling af tjenesteydelser i medfør af bestemmelserne i lov om hasardspil skal således prøves af den nationale domstol på grundlag af gennemførelsen af den EU-retligt påbudte helhedsvurdering (jf. *Pfleger*, præmis 50). På grundlag af det endeligt afgjorte skyldsspørgsmål er det i den foreliggende revisionsankesag ud fra en EU-retlig synsvinkel alene proportionaliteten i de pålagte sanktioner, som er en følge af den konstaterede krænkelse af monopolet, der skal undersøges.
- 8 EU-Domstolen har i sin dom af 12. september 2019, *Maksimovic m.fl.*, C-64/18, truffet flere præjudicielle afgørelser om proportionaliteten i relevante østrigske bestemmelser vedrørende grænseoverskridende arbejdskraft, som på den ene side hjemler bødestraf pr. berørt arbejdstager – og dette på et minimumsniveau uden loft for sådanne bøders samlede beløb – og på den anden side forvandlingsstraffe. EU-Domstolen slog i den nævnte afgørelse fast, at artikel 56 TEUF skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national lovgivning som den, der var til bedømmelse i den pågældende hovedsag, og som i tilfælde af manglende overholdelse af arbejdsretlige forpligtelser til at indhente administrative tilladelser og til at opbevare løndokumentation, foreskriver pålæggelse af bøder, som ikke kan være mindre end et forud fastsat beløb, som pålægges kumulativt for hver omhandlet arbejdstager uden noget loft, hvortil der tilføjes et bidrag til sagsomkostningerne på 20% af bødebeløbet i tilfælde af, at der ikke gives medhold i en sag til prøvelse af den afgørelse, hvorved bøderne pålægges, og som forvandles til frihedsstraf i tilfælde af manglende betaling (jf. også EU-Domstolen 19.12.2019, *NE mod Bezirkshauptmannschaft Hartberg*, C-645/18).
- 9 I den foreliggende revisionsankesag opstår nu i forbindelse med prøvelsen af pålæggelsen af sanktionerne som følge af flere overtrædelser af lov om hasardspil spørgsmålet om fortolkning af artikel 56 TEUF samt evt. charterets artikel 49, stk. 3, i forbindelse med vurderingen af, hvorvidt § 52, stk. 2, tredje gerningsindholdsbeskrivelse, i lov om hasardspil samt § 16 og § 64, stk. 2, i lov om administrative sanktioner er i overensstemmelse med EU-retten.

Prøvelse af strafudmålingen i lyset af artikel 56 TEUF (første spørgsmål):

- 10 I den foreliggende revisionsankesag har forvaltningsdomstolen i første instans foretaget en prøvelse af indgrebet i den frie udveksling af tjenesteydelser i form af

en generel helhedsvurdering i relation til EU-Domstolens kriterier (jf. dom Stoß, C-316/07, præmis 79; Pflieger, C-390/12, præmis 41, 45 56 og 62; Jyske Bank Gibraltar Ltd., C-212/11, præmis 62 og 64) og er nået frem til den konklusion, at bestemmelserne i lov om hasardspil, som hjemler straf for at udbyde hasardspil på spilleautomater uden den krævede tilladelse, ikke er i strid med EU-retten.

- 11 I forbindelse med prøvelsen af den strafudmåling, som forvaltningsdomstolen foretog i anden instans, opstår nu for det første det spørgsmål for den forelæggende ret, om efterfølgende også spørgsmålet om proportionaliteten i et sådant indgreb i monopolet i relation til den frie udveksling af tjenesteydelser skal prøves, eller om dette spørgsmål (alene) skal besvares på grundlag af den nationale forfatning.

Prøvelse af strafudmålingen i lyset af charterets artikel 49:

- 12 I tilfælde af, at det første spørgsmål besvares benægtende, må den forelæggende ret som næste skridt tage stilling til, om de lovbestemmelser, der skal anvendes i forbindelse med undersøgelsen af den strafudmåling, som forvaltningsdomstolen har fastsat, kan betragtes som rimelige som omhandlet i charterets artikel 49, stk. 3.

I tilfælde af, at det første spørgsmål besvares bekræftende, (spørgsmål 2a til 2d) samt i tilfælde af, at det første spørgsmål besvares benægtende (spørgsmål 3a til 3d):

- 13 Det bemærkes, at enhver aktivitet, som er strafbar i medfør af § 52, stk. 1, i lov om hasardspil, efter Verwaltungsgerichtshofs faste retspraksis vedrørende samme lov udgør selvstændige administrative forseelser for hver enkelt spilleautomat, for hvilke der som omhandlet i § 22 i lov om administrative sanktioner skal pålægges kumulativ straf. I det foreliggende tilfælde har forvaltningsdomstolen inden for rammerne af fastsættelsen af bøderne benyttet strafferammen i § 52, stk. 2, tredje gerningsindsbudsbeskrivelse, i lov om hasardspil, som i førstegangstilfælde af erhvervsmæssigt udbud af forbudte hasardspil med mere end tre spilleautomater, har en strafferamme på fra 3.000 til 30.000 EUR pr. spilleautomat.
- 14 Strafudmålingen inden for lovens strafferamme er baseret på et skøn, som skal anlægges under hensyntagen til de af lovgiver i § 19 i lov om administrative sanktioner fastsatte kriterier (betydning for og påvirkning af den beskyttede interesse, skærpelses- og nedsættelsesgrunde, skyld, formueforhold). Samtidig skal der også tages hensyn til, at den i lov om hasardspil hjemlede mindstestraf pr. overtrædelse på 3.000 EUR i medfør af § 20 i lov om administrative sanktioner i enkelttilfælde ved strafudmålingen kan nedsættes med indtil halvdelen (dvs. med indtil 1.500 EUR pr. automat), såfremt grundene til nedsættelse overstiger grundene til skærpelse betragteligt.
- 15 På baggrund af EU-Domstolens omtalte praksis vedrørende pålæggelse af mindstestrafte, kumulative bøder og disses forvandling til frihedsstraffe i forbindelse med manglende overholdelse af arbejdsretlige forpligtelser (jf. dom

Maksimovic) opstår i den foreliggende sag spørgsmålet, om artikel 56 TEUF (samt – i tilfælde af, at denne bestemmelse ikke kan anvendes på den foreliggende sag – charterets artikel 49, stk. 3) skal fortolkes således, at den også er til hinder for en bestemmelse som § 52, stk. 2, tredje gerningsindholdsbeskrivelse, i lov om hasardspil, med andre ord, om EU-Domstolens overvejelser i sagen Maksimovic kan anvendes på en lovgivning, der som § 52, stk. 1, første punkt, i lov om hasardspil gør udbud af hasardspil uden tilladelse og dermed også uden tilsyn, f.eks. hvad angår beskyttelse af spillerne, strafbar.

- 16 En sådan bestemmelse sørger, som Verwaltungsgerichtshof på baggrund af EU-Domstolens praksis vedrørende anerkendelsen af et spillemonopol flere gange har udtalt, bl.a. med fastlæggelsen af en retlig ramme for myndighedstilsyn, jf. § 50 i lov om hasardspil, på tilstrækkelig vis for, at lovgivers formål faktisk bliver forfulgt på en sammenhængende og systematisk måde: Overtrædelser af lov om hasardspil skal sanktioneres effektivt for at kunne bane vej for et spillemonopol kombineret med et godkendelsessystem, fordi det i modsat fald ville være ineffektivt. Håndhævelsen af monopolet (af effektiviteten) skal sikres (jf. dom Stoß, præmis 84 ff.).
- 17 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at de i § 52, stk. 1., første punkt, i lov om hasardspil omtalte overtrædelser ikke er overtrædelser af rene ordensforskrifter, som tjener administrative formål. Det EU-retligt anerkendte monopol skal snarere sikres imod personer, som ikke overholder nogen regler til beskyttelse af spillere, og som ikke er underkastet noget tilsyn (f.eks. med hensyn til bekæmpelse af hvidvaskning af penge, jf. § 19, stk. 7, i lov om hasardspil). F.eks. sanktioneres udbydelse af forbudte spil på spilleautomater, som notorisk indebærer et særligt højt afhængighedspotentiale og dermed en særlig høj grad af risiko. De i § 52, stk. 2, i lov om hasardspil fastsatte sanktioner tager i den forbindelse for hver enkelt overtrædelse hensyn til det samlede antal af spilleautomater.
- 18 Opmærksomheden skal i denne forbindelse henledes på, at proceduren for tildeling af en koncession eller en bevilling i medfør af lov om hasardspil ikke alene involverer en handling, i forbindelse med hvilken ansøgeren skal opfylde formelle krav. På grund af det yderst lille antal af udbudte koncessioner eller bevillinger og de store krav, som stilles til den, der ansøger om en koncession, må der faktisk tages udgangspunkt i, at udbud af hasardspil normalt er forbudt og ikke kan betragtes som udøvelse af en lovlig virksomhed, som er omfattet af de grundlæggende rettigheder. Pålæggelse af strenge sanktioner kan derfor ikke siges at fratage incitamentet til udøvelse af en frihedsrettighed, som gælder for alle, men har nærmere til formål at sætte en effektiv stopper for udbuddet af alle typer af hasardspil, som sker uden koncession eller bevilling og de deraf følgende negative konsekvenser for samfundets interesser.
- 19 Spørgsmålet er derfor, om artikel 56 TEUF (samt charterets artikel 49, stk. 3) også er til hinder for en lovgivning, som har til formål at forhindre ulovlige handlinger, som er karakteriseret ved en høj grad af samfundsskadelighed. De forskellige i §

52, stk. 1, i lov om hasardspil beskrevne gerningsindhold vedrører ikke den manglende overholdelse af en ren pligt til at foretage en anmeldelse, men den skadelige påvirkning af vigtige samfundsinteresser, som efter den østrigske lovgivers opfattelse skal sikres med mærkbare sanktioner ud fra både general- og specialpræventive hensyn.

- 20 Den forelæggende ret er i denne forbindelse af den opfattelse, at det bør prøves særskilt, om artikel 56 TEUF (samt charterets artikel 49, stk. 3) på baggrund af det nævnte lovgivningsmæssige formål er til hinder for den i det følgende beskrevne fremgangsmåde, der skal følges ved strafudmålingen, og som er fastsat ved lov:

Pålæggelse af bøder uden beløbsmaksimum samt minimumssanktioner (spørgsmål 2a og 2b, henholdsvis spørgsmål 3a og 3b)

- 21 For det første skal der pålægges en bøde på mindst 3.000 EUR pr. overtrædelse, det vil sige pr. spilleautomat (som i medfør af § 20 i lov om administrative sanktioner under særlige omstændigheder kan nedsættes til det halve). Det samlede beløb af bøder, der pålægges den skyldige, følger i sidste ende af antallet af overtrædelser, dvs. af antallet af opstillede spilleautomater. Denne fremgangsmåde skal efter den østrigske lovgivers ønske modarbejde den økonomiske fordel, som kan opnås ved handlingen, og på denne vis gøre det ulovlige udbud stadigt mere uattraktivt og svækket. I et typisk tilfælde, hvor sanktionen er lig med store bøder pr. overtrædelse, følger det samlede bødebeløb af en multiplikation af antallet af spilleautomater med den enkelte bøde.
- 22 I betragtning af den mindstesanktion, som kommer på tale i den foreliggende sag (3.000 EUR pr. spilleautomat), kan der ved et større antal spilleautomater som f.eks. i den foreliggende sag nemt være tale om bøder på mindst 30.000 EUR, og hvis der er tale om en »spillebule« med f.eks. 50 spilleautomater vil der være tale om en samlet bøde på 150.000 EUR. Det fremgår af bemærkningerne til det østrigske lovforslag herom, at sanktionerne er differentieret ud fra graden af skadelig virkning, således at overtrædelser med mere end tre spilleautomater medfører tredobbelt mindstesanktion. Dermed rammes på den ene side den i det typiske tilfælde tilknyttede organiserede overtrædelse af loven, ligesom på den anden side den i det typiske tilfælde følgende økonomiske fordel ved handlingen modarbejdes. Det samlede bødebeløb er med denne sanktionsmodel ikke begrænset af noget loft, fordi det nødvendigvis må afhænge af antallet af opstillede spillemaskiner, og fordi loven ikke fastsætter noget maksimum for det samlede bødebeløb.

Pålæggelse af forvandlingsstraf (spørgsmål 2c og 3c)

- 23 Herudover stiller det spørgsmål sig, om såvel overtrædelsernes høje grad af ulovlighed som deres samfundsmæssige skadevirkning kan retfærdiggøre påleggelsen af forvandlingsstraf. Sådanne straffe bliver alene iværksat, når hverken den straffede eller det ansvarlige selskab betaler de bøder, der er blevet pålagt dem.

- 24 Når der pålægges en bøde, så skal der samtidig fastsættes en forvandlingsstraf for det tilfælde, at bøden er uerholdelig (§ 16, stk. 1, i lov om administrative sanktioner), som i den aktuelle sammenhæng maksimalt må lyde på to uger pr. overtrædelse. Efter den forelæggende rets faste retspraksis består der mellem udmålingen af forvandlingsstraffen og bøden for så vidt en indre sammenhæng, idet der f.eks. ved udmålingen af forvandlingsstraffen må tages hensyn til, om den anklagede har begået overtrædelsen forsætligt eller alene uagtsomt. Såfremt der er tale om en væsentlig forskel mellem bøden og forvandlingsstraffens størrelse (i forhold til den strengeste sanktion), så er en tilstrækkelig begrundelse herfor nødvendig.
- 25 Ordningen med forvandlingsstraf skal sikre, at der ikke bliver tale om straffrihed i tilfælde af manglende betaling af bøden for den strafbare handling. Ligesom ved påleggelsen af bødestraf er der på grund af kumulationen heller ikke noget lovbestemt maksimum for forvandlingsstraffen. Den samlede varighed af en forvandlingsstraf fremgår også (ved bøder af samme størrelse) af en multiplikation af en idømt forvandlingsstraf med antallet af overtrædelser (spilleautomater).

Bidrag til sagsomkostningerne (henholdsvis spørgsmål 2d og 3d)

- 26 Afslutningsvist skal den forelæggende ret besvare spørgsmålet, om EU-retten skal fortolkes således, at den er til hinder for krav om betaling af bidrag til sagsomkostningerne med 10% af de pålagte bøder (§ 64, stk. 2, i lov om administrative sanktioner).